

บทที่ 1

สภาพปัญหา

ความชอบธรรมทางการเมืองนับได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญอย่างหนึ่งของการมีอำนาจ และการอยู่ในอำนาจของรัฐบาลส่วนใหญ่ ในแง่ของการมีสิทธิที่จะปกครองและบริหารประเทศ โดยฝ่ายที่ถูกปกครองต้องมีการยอมรับในการมีสิทธิดังกล่าว (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2541: 79) ซึ่งความชอบธรรมนี้มีเนื้อหาครอบคลุมถึงการมีความเชื่อที่ว่า สถาบัน ระเบียบปฏิบัติ การกระทำ ตลอดจนการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายต่างๆ และรวมถึงตัวผู้นำของรัฐบาลนั้นมีลักษณะของความถูกต้อง รวมทั้งมีความเหมาะสมที่สมควรได้รับการยอมรับจากคนในสังคมทั้งนี้ไม่ว่าสิ่งเหล่านั้น จะมีลักษณะอย่างไร (Dahl, 1963: 19) ลิขิต วีเวทิน (2538: 22) ได้ให้ความเห็นว่าความชอบธรรมทางการเมือง คือ การที่ระบบการปกครองนั้นๆ เป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสังคม และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้าสู่อำนาจตามกติกา อันเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งในการทำให้ความชอบธรรมทางการเมืองนั้นๆ มีความสมบูรณ์นั้น อาจต้องประกอบไปด้วยสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ ผลงานความรู้ความสามารถของผู้ที่อยู่ในอำนาจ ภูมิหลังที่ดี คุณธรรม ความซื่อสัตย์ และมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงตำแหน่งระดับสูง รวมไปถึงบารมีที่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ซึ่งถ้ารัฐบาลใด มีเงื่อนไขเหล่านี้ครบก็จะเป็นผู้ที่มีความชอบธรรมโดยสมบูรณ์

อาจกล่าวได้ว่าการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองมักจะปรากฏในช่วงเริ่มแรกของการเข้าบริหารประเทศของรัฐบาล และดำเนินต่อไปจนกว่ารัฐบาลนั้นจะหมดอำนาจ โดยเฉพาะถ้าในช่วงเวลานั้นสถานการณ์ทางการเมืองทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมไม่มีความมั่นคงเพียงพอ รัฐบาลมักจะต้องดำเนินวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือออกนโยบายที่เป็นการเรียกการยอมรับและการสนับสนุนจากประชาชน ซึ่งคือการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐบาลนั่นเอง

สำหรับประเทศไทยภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ในปี พ.ศ. 2475 มาเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยคณะราษฎรนั้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับคนไทยในการเปลี่ยนจากการปกครองโดย

พระมหากษัตริย์มาเป็นบุคคลธรรมดา และมีสิ่งใหม่คือรัฐธรรมนูญมาเป็นหลักในการปกครองประเทศ ซึ่งประชาชนคนไทยในขณะนั้นยังไม่มีความพร้อมทั้งรัฐธรรมนูญ ที่คณะราษฎรนำมาใช้ในระบอบประชาธิปไตยแทนที่ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ฉะนั้นรัฐบาลคณะราษฎรจึงจำเป็นต้องสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับกลุ่มของตนเองในการได้รับการยอมรับจากประชาชน โดยรัฐบาลคณะราษฎรเห็นว่าระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้นไม่เอื้ออำนวยต่อความเจริญก้าวหน้าทั้งทางการเมือง ทางเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศดังนั้นการใช้อำนาจเข้าทำรัฐประหารโดยสถาปนารัฐธรรมนูญ ขึ้นเหนือพระมหากษัตริย์จึงเป็นสิ่งที่มีความชอบธรรมหรือสมเหตุสมผล เพื่อให้ชาวไทยมีชีวิตที่ดีขึ้นจากเดิม (มานิตย์ นवलละอ, 2540: 32) ซึ่งวิธีการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองเช่นนี้ ได้ถูกถ่ายโอนมาสู่รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามในระยะเวลาต่อมา

รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นมาเป็นรัฐบาลบริหารประเทศในขณะที่สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศอยู่ในสภาวะที่ไม่มั่นคง การลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพระยาพหลพลพยุหเสนาาย่อมเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลของคณะราษฎรกำลังประสบกับปัญหาทางการเมือง ตลอดจนการมีกลุ่มต่อต้านระบอบใหม่ที่เป็นกลุ่มนิยมเจ้า ได้มีการเคลื่อนไหวคัดค้านรัฐบาลอยู่เป็นระยะ ๆ ในขณะที่สถานการณ์ทางการเมืองภายนอกประเทศในขณะนั้นได้เริ่มส่อแววที่จะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลคณะราษฎรจึงหวังว่าจอมพล ป. พิบูลสงครามจะสามารถจัดปัญหาทางการเมืองในขณะนั้นได้สำเร็จ เนื่องจากจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นบุคคลที่มีความสามารถและมีฐานการสนับสนุนจากทั้งการทางการเมืองและทางทหารอยู่ในการควบคุม ฉะนั้นรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เมื่อเข้ามาสู่ตำแหน่งผู้นำและผู้บริหารของประเทศในช่วงเวลานั้น รัฐบาลได้พยายามที่จะได้รับการยอมรับจากประชาชน เป็นการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับตนเองในการเข้ามาสู่อำนาจ และการดำรงไว้ซึ่งอำนาจนั้นๆ รัฐบาลพยายามสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของรัฐบาลเพื่อให้ประชาชนมีการยอมรับในอำนาจนั้นๆ และมีความนิยมต่อการบริหารประเทศของรัฐบาลในอนาคต เพราะในการปกครองประเทศนั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนทำให้อำนาจบริหารประเทศและการดำรงอยู่ของรัฐบาลประสบความสำเร็จก็คือความร่วมมือและการยอมรับจากประชาชน

เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากประชาชน รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม พยายามที่จะแสดงให้เห็นประชาชนเห็นว่ารัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลของประชาชน และดำเนินการทุกอย่างเพื่อประชาชน

และชาติเป็นสำคัญ ดังเห็นได้จากคำปราศรัยและสุนทรพจน์ของจอมพล ป. พิบูลสงครามบางตอน เช่น

- 1) คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีเนื่องในโอกาสชิตตสมัยเถลิงศก วันที่ 31 มีนาคม 2482 ความว่า “รัฐบาลนี้จะตั้งอยู่ได้ต้องอาศัยความเห็นชอบของราษฎรส่วนใหญ่ ราษฎรจะมีความเห็นชอบก็ต่อเมื่อรัฐบาลได้ทำให้เป็นที่ถูกใจราษฎร”
- 2) สุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรีกล่าวแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความว่า “ในเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลนั้น จะพยายามดำเนินทุกทางให้บังเกิดผลดีแก่พี่น้องชาวไทยยิ่งขึ้น” (เทียมจันทร์ อ้าแหว, 2521: 160 – 161)

ในช่วงเวลานั้นรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามได้ใช้อุดมการณ์ เรื่องชาตินิยมซึ่งเป็นที่ยอมรับในลัทธิฟาสซิสต์และนาซีที่ปรากฏขึ้นในอิตาลีและเยอรมนีมาเป็นกรอบในการกำหนดนโยบายการบริหารประเทศและการสร้างชาติไทยในด้านต่างๆ ทั้งทางการเมือง สังคม ชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งทางด้านเศรษฐกิจโดยออกมาในรูปของนโยบายและมาตรการทางกฎหมายต่างๆ โดยใช้วิธีการบริหารและปกครองประเทศด้วยอำนาจเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียว การกำหนดนโยบายระเบียบและกฎเกณฑ์ต่างๆของรัฐบาลได้รับแนวความคิดมาจากความต้องการของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนคนไทยทุกคนต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

รัฐบาลใช้วิธีการออกนโยบายชาตินิยมทางด้านต่างๆ เพื่อใช้ในการเรียกการยอมรับและเสียสละสนับสนุนจากประชาชน สร้างความนิยมและศรัทธาให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน เพื่อโน้มน้าวจิตใจให้ประชาชนเกิดความนิยมและเชื่อมั่นในการปฏิบัติตามคำสั่งต่างของรัฐบาล และเป็นการสร้างความชอบธรรมในฐานะผู้นำของตนเอง ซึ่งนโยบายหลักในการบริหารประเทศภายใต้แนวความคิดและอุดมการณ์เรื่องชาตินิยมอย่างของรัฐบาลคือ นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลพยายามส่งเสริมความรู้สึกชาตินิยมทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในหมู่คนไทยเพื่อชักจูงให้ประชาชนคล้อยตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลในการพัฒนา และการสร้างชาติตามนโยบายเศรษฐกิจที่มีรากฐานอยู่บนแนวความคิดเรื่องชาตินิยม

รัฐบาลได้พยายามสร้างเศรษฐกิจชาตินิยมของไทยที่ว่า “ประเทศไทยสำหรับคนไทย” ดังนั้นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จากการดำเนินนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจคือ การจำกัดและกีดกันบทบาทของชาวต่างชาติที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในประเทศอยู่ในขณะนั้น ซึ่งชาวต่างชาติที่ตก

เป็นเป้าหมายในการโจมตีอย่างมากคือ ชาวจีน ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่มีบทบาททางเศรษฐกิจในประเทศไทย มาช้านานแล้ว ซึ่งธุรกิจต่างๆของชาวจีนนั้นมีเครือข่ายอยู่ในทั้งในระดับเล็กและระดับสูง รัฐบาล เล็งเห็นถึงปัญหาการครอบงำทางเศรษฐกิจของชาวต่างชาติทั้งหลาย โดยเฉพาะชาวจีนที่จะทำให้ เกิดปัญหาตามมาในอนาคต ดังเช่นที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้กล่าวไว้ว่า “จะยอมให้ชนต่าง ชาติเข้ามาแย่งทำมาหากินไม่ได้ ถ้าหากยังปล่อยให้เหตุการณ์เป็นไปเช่นนี้เจ้าของประเทศจะต้องอด ตาย” (เทียมจันทร์ อ่ำแหวน, 2521: 185) จุดมุ่งหมายของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายชาตินิยม ทางเศรษฐกิจก็เพื่อ ลดบทบาทการครอบงำทางเศรษฐกิจของชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวจีนและ ดึงฐานอำนาจทางเศรษฐกิจกลับมาสู่คนไทย สร้างความเจริญทางเศรษฐกิจให้กับคนไทย

สภาพทางเศรษฐกิจและอิทธิพลทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในขณะนั้นอยู่ในมือ ของชาวต่างชาติค่อนข้างมากทั้งจากชาวตะวันตกและชาวจีน ในช่วงเวลานั้นชาวจีนเป็นกลุ่มชาว ต่างชาติที่กุมเศรษฐกิจในหลายๆ ด้านของประเทศไทย เช่น กิจการโรงสี ธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจ การนำสินค้าเข้าและส่งออก การทำเหมืองแร่ การทำสัมปทานป่าไม้ตลอดจนการค้าปลีก ย่อยต่างๆ ในขณะที่คนไทยส่วนใหญ่มักประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมหรือไม่ก็รับราชการ ซึ่งอาชีพ ราชการเป็นอาชีพที่สังคมไทยถูกปลูกฝังให้เชื่อว่าเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน และสามารถเป็นเจ้าของคนนายคนได้ ประกอบกับคนไทยไม่มีความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพ ค้าขาย ทำให้ธุรกิจต่างๆ ในประเทศขณะนั้นตกอยู่ในมือชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่

นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นนโยบายที่พยายามกระตุ้นให้คนไทยเข้ามา มีบทบาทในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ และขจัดอิทธิพลทางเศรษฐกิจของชาวต่างชาติออกไป โดยมุ่งดึงฐานอำนาจทางเศรษฐกิจกลับมาคืนสู่คนไทย นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจที่ออกมานั้นมี ทั้งนโยบายที่ออกมาเพื่อจำกัดบทบาททางเศรษฐกิจของชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวจีน เช่น พระราชบัญญัติเรือสยาม พ.ศ. 2481 พระราชบัญญัติอากรรังนกนางแอ่น พ.ศ. 2482 เป็นต้น ใน ส่วนนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจในการควบคุมอาชีพของชาวต่างชาตินั้นรัฐบาลได้มีการ ดำเนินการทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การออกมาตรการห้ามไม่ให้พ่อค้าต่างด้าวจำหน่าย อาหารในสถานที่ราชการและโรงเรียนหรือการออกพระราชกำหนดเขตหวงห้ามคนต่างด้าว พ.ศ. 2484 เป็นต้น นอกจากนี้รัฐบาลได้ดำเนินการปูพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้กับคนไทยโดยการส่งเสริม ให้คนไทยเข้ามา มีบทบาทในภาคเศรษฐกิจแทนที่ชาวต่างชาติทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม เช่น การออกพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2485 พระราช

บัญญัติเงินกู้ภายในประเทศ สำหรับอุตสาหกรรม และการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดอาชีพและ
วิชาชีพไว้สำหรับคนไทย พ.ศ. 2485

ซึ่งผลจากการดำเนินนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจนี้ อาจกล่าวได้ว่าไม่ประสบความสำเร็จเมื่อเทียบกับนโยบายการสร้างชาติด้านอื่นๆ ของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ผลของนโยบายในสภาพความเป็นจริงนั้นไม่สามารถตั้งฐานอำนาจทางเศรษฐกิจกลับคืนมาสู่คนไทยได้ คนไทยยังคงไม่สามารถเข้าไปสู่ระบบเศรษฐกิจแทนที่ชาวต่างชาติโดยเฉพาะคนจีนได้ ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ว่าผลของนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นในลักษณะตรงกันข้ามกับจุดมุ่งหมายแรกเริ่มในการดำเนินนโยบายนี้ กล่าวคือประชาชนทั่วไปซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศยังคงไม่มีบทบาททั้งในระดับธรรมดาและระดับสูงในทางเศรษฐกิจอย่างเด่นชัด แต่ชนชั้นนำทางการเมืองผู้มีอำนาจทางการเมือง และนักธุรกิจบางกลุ่มกลับได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญและได้รับประโยชน์จากนโยบายดังกล่าว มีการร่วมมือกันในลักษณะพึ่งพาอาศัยกันระหว่างนายทุนชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวจีนกับผู้มีอำนาจทางการเมืองในขณะนั้น ในลักษณะเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

อาจกล่าวได้ว่ารัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ใช้นโยบายนี้มาเป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับรัฐบาลในการขึ้นมาอยู่ในอำนาจและรักษาอำนาจไว้ รัฐบาลดำเนินนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ประชาชนยอมรับและคล้อยตามกับผลดีที่จะเกิดขึ้นกับคนไทย ซึ่งในความเป็นจริงผลดีเหล่านั้น ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจนเลย

ปัญหาในการศึกษา

ในการศึกษานี้ต้องการศึกษาว่า นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามหรือไม่ และผลจากการดำเนินนโยบายนี้ในความเป็นจริงแล้วมีความแตกต่างไปจากจุดมุ่งหมายแรกเริ่มของนโยบายในการสร้างฐานอำนาจทางเศรษฐกิจให้กับคนไทยและตั้งฐานอำนาจทางเศรษฐกิจกลับคืนจากชาวต่างชาติหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ศึกษานโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามว่าเป็นนโยบายที่ถูกนำมาใช้เพื่อเป็นการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับรัฐบาลหรือไม่
2. ศึกษาถึงผลจากการดำเนินนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจว่าส่งผลอย่างไรต่อการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศไทยในขณะนั้น และกลุ่มใดที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินนโยบายนี้
3. ศึกษาผลของนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจและนำผลการศึกษานั้นมาวิเคราะห์การดำเนินนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม

สมมติฐานในการศึกษา

นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจเป็นนโยบายที่ถูกนำมาใช้ในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ซึ่งผลของนโยบายไม่ได้เป็นไปเพื่อตั้งฐานอำนาจทางเศรษฐกิจกลับคืนจากชาวต่างชาติและสร้างฐานอำนาจทางเศรษฐกิจให้กับคนไทย

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษานี้ใช้กรอบแนวคิดเรื่องชาตินิยม อุดมการณ์ทางการเมืองและแนวคิดเรื่องความชอบธรรมทางการเมือง โดยนำกรอบแนวคิดนี้มาเชื่อมโยงกับการดำเนินนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจเพื่อประโยชน์ในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองให้กับตนเอง

ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษาวิเคราะห์นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2481 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2487 เป็นการศึกษาที่พยายามใช้ผลการศึกษานโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจมาพิสูจน์ว่า นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจนี้เป็นเพียงเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมในการครองอำนาจของรัฐบาล

วิธีการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษานี้ ใช้วิธีการศึกษาแบบพรรณนาและวิเคราะห์ (descriptive and analytical research) ตลอดจนหลักการและวิธีการต่างๆทางสังคมศาสตร์เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแหล่งค้นคว้าต่างๆ โดยเป็นการศึกษาวิจัยเอกสารเป็นหลัก (documentary research) ซึ่งแหล่งที่มาของข้อมูลและหลักฐานที่ศึกษานั้นได้มาจาก

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลจากเอกสารชั้นต้นที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ ได้แก่เอกสารต่างๆของทางราชการ พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา รายงานการประชุมต่างๆของคณะรัฐมนตรี
2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความวิชาการ เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นเพียงข้ออ้างในการสร้างความชอบธรรมในการขึ้นสู่อำนาจและการครองอำนาจของรัฐบาลเท่านั้น
2. เพื่อให้เข้าใจถึงผลนโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจ ว่าในความเป็นจริงแล้วผลของนโยบายเป็นไปในทางตรงข้ามจากจุดมุ่งหมายเริ่มต้น กล่าวคือ ผลของนโยบายเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ของรัฐบาลซึ่งเป็นชนชั้นนำทางการเมือง นโยบายนี้ไม่ได้ช่วยให้คนไทยส่วนใหญ่ได้เข้าไปมีบทบาททางเศรษฐกิจแทนที่คนต่างชาติ ซึ่งต่างไปจากจุดมุ่งหมายของนโยบายในการสร้างเศรษฐกิจให้กับคนไทย

นิยามศัพท์

ความชอบธรรมทางการเมือง หมายถึง การยอมรับในการได้มาซึ่งอำนาจ การดำรงอยู่ในอำนาจและการใช้อำนาจในการปกครองและการบริหารประเทศ รวมทั้งเป็นการยอมรับในการตัดสินใจและการกระทำต่างๆของผู้มีอำนาจในขณะนั้น

การนำเสนอ

ในการศึกษานี้ได้แบ่งเนื้อหาที่ศึกษาออกเป็น 6 บท คือ

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงสภาพปัญหา วัตถุประสงค์ในการศึกษา สมมุติฐานในการศึกษา กรอบแนวคิด ขอบเขตในการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และ การนิยามศัพท์

บทที่ 2 แนวความคิดเรื่องชาตินิยม อุดมการณ์ทางการเมืองและความชอบธรรมทางการเมือง

บทที่ 3 สภาพทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทย ช่วง พ.ศ. 2475-2487

บทที่ 4 นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจ ของรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม พ.ศ. 2481-2487

บทที่ 5 บทวิเคราะห์ นโยบายชาตินิยมทางเศรษฐกิจ ของรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม พ.ศ. 2481-2487

บทที่ 6 บทสรุป

ภาคผนวก